

Posudek vedoucího

Judita Csirková: Reflexe filmového média v tvorbě Woodyho Allena

Autorka bakalářské práce komentuje přístup Woodyho Allena k filmu, jehož intencí není ani tak výstavba příběhu, podívaná, zábava, komplexní fikční svět vtahující diváka do děje apod., jako spíše využívání nejrůznějších klišé „diskurzu“ filmového média (tedy spíše „forem“ než „obsahů“) takovým způsobem, že se divákovi odhalují způsoby jejich fungování, tj. rozpadá se jejich „iluzivnost“ či pravděpodobnost, divák je vyvržen z ludického světa.

Pravidla filmové „hry“ Allen záměrně narušuje respektive nedostatečně maskuje jejich arbitrární povahu, čímž na jednu stranu diváka zklamává, frustruje a na druhou mu umožňuje kritický a interpretační odstup, tj. respektuje či zesiluje hranici mezi mediálním a diváckým prostředím, řekněme mezi jevištěm a hledištěm.

Kino v jeho pojetí nepředstavuje pole zážitků imersivního typu, ale spíše prostor ironie a skepse, čemuž slouží především ambivalentní povaha komična jakožto posouvání mnohdy v podstatě tragických významů do snesitelné polohy za pomoci různých strategií narušení logiky sdělení. Jedná se o určitý rétorický styl, jehož cílem není vlastně pobavení, ale aktivizace sebe/kritického zamyšlení, prvotní zpochybnění stereotypních očekávání, rozdrolení schémat.

Autorka vybrala několik příkladů analytických pojmů filmového média a pokusila se jejich standardní chápání srovnat s „nesprávným“ pojetím v několika Allenových recentních filmech. Asi nejzajímavější je tu sledování otázek tzv. boření čtvrté stěny, eskapismu a mockumentu. Problémem práce je výběr sledovaných aspektů filmového média, které v Allenových filmech podléhají vesměs alespoň částečně ironické reflexi (která narušuje pravidla hry). Výběr podnítily Allenovy někdy až obsedantní filmové motivy, které jsou natolik nepřehlédnutelné, že se jaksí nabízejí k interpretaci samy bez nějakého systematictějšího klíče. Také se v práci trochu objevují problémy s míšením kategorií, které spadají do rozličných oblastí. Většina sledovaných kategorií náleží řekněme k formálním aspektům, nicméně třeba velmi podstatná kategorie melancholie a nostalgie se dá jen částečně řadit do sféry

formálních strategií určitého typu média. Také některé zajímavé postřehy autorky práce jsou málo propracované a zasloužily by si rozšíření (třeba v závěru by se dal zevrubněji okomentovat poměr k existencialismu apod.). Některá tvrzení jsou trochu zjednodušená, třeba slibná úvaha o roli „idyl“ respektive intimity v Allenových filmech by mohla říci více než to, že se tu diváci cítí jako doma, což je navíc diskutabilní.

Tyto nedostatky práce jsou však jenom drobné, jinak představuje bakalářka velmi původní pokus o jiné než klišovitě vnímání filmů, což odpovídá především intenci těchto filmů samotných.

Práci doporučuji k přijetí a navrhuji známku 2.

Václav Hájek